

MILITARIZÁLÓDUNK?

Kevés olyan tevékenység van a világon, mint a vadászat, amely egyidős az emberiséggel, hiszen annak teremtése óta, évezredek óta segítette annak túlélését. Voltak évszázadok, amikor ugyanazzal az íjjal lőtték a szarvast, mint az ellenséget, de napjainkban a vadászat és a hadászat már jelentősen elkülönült egymástól. Mégis egyre több hadi technológia – például műanyag – jelenik meg egy puska felépítésében, sok esetben már a működő elemek (mint a biztosító) is így készülnek. A profitéhes tucatpiac gondolatban már a 3D-ben nyomtatott fegyverek korszakát készíti elő, hogy a jövőben nyomtatandó eszközöket elfogadhatóvá tegye. A vadászatnak – egy olyan korban, amikor a háborút már számítógépek vívják, és online nézhető, amint annak „eredményeként” valaki öli a másikat – szóbeli és metakommunikációjában jól el kell határolódnia minden olyan dologtól, amely a másik ember ellen irányul. Sokan a nem vadászok közül a puskát – nem ismerve a vadászfelszerelés és az embergyilkolásra kifejlesztett fegyver közötti különbséget – gondolatban egyből az erőszakkal és gyilkolással azonosítják.

Ebből is következik, hogy szerencsés, ha mindenki végiggondolja, mielőtt vágya ébredne a legújabb terepszínűre festett, „nanotechnológiával” készült, 3D-ben nyomtatott, petróleumszagú tussal bíró puskával vadászni. Látnunk kell, hogy tevékenységünk elfogadtatására éppen a tradíció felmutatása az egyik legjobb válasz, amely ma a militarizmustól való éles elkülönülést is jelenti. Minden dolog vagy cselekedet, amely ezt összemosni igyekszik, nem szolgálja a vadászat javát.

Vitathatatlan, hogy az emberi élet egyik legmélyebb tartalma a kultúra. Nem festmények vagy szobrok összessége, hanem egyfajta életforma. De milyen életforma a „dobálós” fácán lepuskázása? Vagy éppen a „tápos, németül is beszélő” gímika, a hajtásról hajtásra „cipelt” vándorteríték vagy a hátsó ólban „csinált” parókás bak?

Látható irányzat, hogy még az emelkedettebb lelkülettel bírók is „élelem” helyett legtöbbször öklendezésre ingerlő, íz nélküli áldolgokat kapnak tetszetős és megtévesztő csomagolásban. Az igénytelen, ily módon megetetett, félművelt embertömeg – e „kultúra” legjellegzetesebb fogyasztója – kialakította a saját „ízlését”. Fogyasztási rendjében a tradíciót lecseréli a trendire, a szép helyére odarakja a szexit, a tudás helyébe az értesültséget. A minőség helyett zúdulhat a mennyiség...

Igaz mindez a vadászatra is, mert napjainkban már csak egy lépés a sivatag homokszínére festett „szupererős” céltávcsövet vagy valamely – éppen „divatos” – embervadász kalibert használó és a hozzá passzoló terepszínű ruha kombinációját viselő vadász képe.

Még a nyolcvanas évek elején történt velem, hogy a vendégeket őzbakra vadásztatván, az egyik hajnalon egy „frissen szerzett” terepminőség nadrágban jelentem meg. Természetesen akkoriban még nem lehetett ekkora választékot találni a vadászboltok ruhapolcain, mint manapság. A német vendégvadász – aki egyébiránt finom úriember volt – eleinte csendben „mérégette” a nadrágomat, majd megszólalt: „Akkor ma támadjuk az őzeket?” Elképzelheti a tisztelt olvasó, hogy mennyire kerülöm azóta a terepszínű ruha használatát...

ERDŐZÚGÁS

Arra gondoltam, hogy ebben a számban már ideje lenne megmagyarázni, miért is ezt a sorozatcímet választottam. Ennek leképezését egy délutáni les csendes magányában képzeltem el, és mivel a szeptemberi szarvasbögésben ennek reális esélye is kínálkozott, így fogtam a puskát, a gondolataimat, a hátizsákot, aztán irány a hegyoldal. Ott erdő, lucerna és várhatóan szarvasok fogják fokozni a rózsaszín lelátó körüli belső eszmefuttatásomat.

Am az élet nagy tervező és mégnagyobb nagyobb kivitelező!

A terepjáró ajtaja halkán kattant, majd elkezdtem mérni a távolságot hosszú lépteimmel a magasles felé. Utam mellett néhány itt felejtett, szomorú lucernabála búslakodott. Meglepetésként ért, hogy az egyik gombolyag tövében egy hatalmas, fekete macska púposkodott. Nem volt időm azon gondolkodni, hogy ez most jót vagy rosszat jelent, mert késésben voltam, minél hamarabb el akartam érni a lest.

Hamar felcihelődtem, majd vártam a szarvasokat, akik idejekorán olyan koncertet rendeztek körülöttem, hogy csak kapkodtam a fejemet. Bika itt, bika ott – bika mindenhol!

Zúgott az erdő, üvöltöttek az agancsosok.

Próbáltam hang és habitus alapján beazonosítani gazdájuk életkorát. Ez azért, valljuk be, nem olyan egyszerű, de akkor más dolgom úgyszemint volt. Szerencsémre a legmélyebb, legkívánatosabb hang a velem szemközti sűrűségben orgonált.

És közeledett...

Jött le a lucernára...

Bögve, haragosan...

Feszül a pillanat, a lövilág is jó, és a bika közeledik.

Pár lépés még, és kilép.

A messzelátót a tarkóimig nyomom, és vallatom az erdőt, minden idegszálam megfeszül, és amikor úgy vélem, hogy most fog kilépni a bika... Akkor eszement riasztásba kezd egy síheder bak.

Leforrázva fordulok a hang irányába, ami pontosan a fekete „tejpusztító” helyét mutatja.

A macska gubbaszt, az őz meg húsz méterrel ordibál neki mindenféle csúnyaságokat.

Természetesen az összes bika a közelemben elhallgatott, így pestiesen szólva: nem volt őszinte a mosolyom.

A macska nem mozdul, az őz hisztizik, a bikák hallgatnak, magam meg hátradőlök.

Félóráig „osztotta” a cirmost felhevült őzünk, mire megunta a banánt. Nézem az órát: van még pár perc a lövilágból. Hátha...

És megszólal a bika szemből... Majd elindul felém, és kilép a lucernába... De annyi fény már nincs, hogy bíráltni tudnék, bár a hang és a test öreg bikát sejtet.

Meg is tudnám löni, hiszen itt terelgeti feljött az összes tehenét. Meg-megáll, bög, vágyakozik, tombol...

De az agancsa már rejtve marad.

Besötétedett.

Leteszem a messzelátót, a puskára már régen nem is gondolok, és megértem a „...de több erdőzúgás!” mélységesen mély lelki töltetét. Azt az esszenciát, ami vadásszá emeli a vadászt, és meghagyja vadnak a vadat. Nem csinál belőlünk gyilkost, és nem változtatja át a vadat céltáblává. Megnyugvást ad és bölcsességet. Fegyelmet alkot, tisztességet szül. Nem sérül a becsület, könnyű lesz az álom, és tiszta a reggel.

Na, tessék – most látom csak, hogy eredeti célomtól kissé eltértem, ezért a sorozatcím kivésése a következő hónapra marad...

VEGYEN EGY ÚJ Z8I-T, MI ADUNK HOZZÁ EGY INGYENES BTF-ET, A KÉSZLET EREJÉIG!

Z8i
A TELJESÍTMÉNY
CSÚCSFOKA.
TÖKÉLETES KIVITELBEN.

SEE THE UNSEEN

SWAROVSKI
OPTIK

Ha vásárol egy új Z8i céltávcsövet, akkor ingyenesen kap egy BTF-et (ballisztikus torony flex). A promóció 2019. augusztus 1-jétől október 31-ig érvényes, a készlet erejéig. Szerezze be ingyenes BTF-jét a kiválasztott üzletekben.

” ÖNVIZSGÁLAT NÉLKÜL ÉLETET NEM ÉRDEMES ÉLNI ”
Szókratész

📷 SZOLLÁR ANDRÁS

MILYEN LÖVŐK VAGYUNK?

📷 IFI. BÓTA ISTVÁN

Aminap egy klubfoglalkozás keretében az egyik jónevű vadásztársam a következő kijelentést tette: átlagban 1:1,2 (10 fácánt 12 patronból) aránnyal „szoktuk” lőni a madarakat... Hüledező arcomat látva, később így folytatta: igaz, a múltkor egy foglászaton átlagban csak 5 patronnal sikerült egy madarat elejtenem. Ledöbbenésem fonálát nem értette.

Egy vadászévad előtt mi magunknak is mérleget vonhatunk az elmúlt évi teljesítményünkből. Ha valaki – a régen is elfogadott – 3 patronból 1 vadat ejt el, elégedett lehet magával, de a 4:1 arány sem rossz! Ám, ha valaki eléri a 2:1 arányt, feltétlenül a legjobbak közé sorolhatja magát. A dolog kalkulációja persze nem mindig ennyire egyszerű.

Az egyik nemzet (direkt nem nevesítem) vadászait megkérdezték, hogy mit gondolnak vadásztársaik teljesítményéről... Úgy vélték, hogy a vadásztársaik 20 százaléka kezeli jól puskáját, majd arra a kérdésre, hogy a válaszadó önmagát hova sorolná, az volt a jellemző válasz: „abba” a 20 százalékba. Ez a vélekedés elgondolkodtató... Úgy hiszem, hogy ma Magyarországon a vadászatokon azt a bizonyos élvonalat – ilyen tekintetben – a lősport valamelyik ágában tevékenykedő versenyzők képviselik. Ezt főleg a FITASC által rendezett korongvadász- vagy kombinált versenyek résztvevői jelentik (mintegy 5-600 ember lehet), rajtuk kívül jó lőtudással rendelkezhet a lőtereket alkalmanként látogató, nagyjából 2000 vadász. Elenyésző lehet azoknak

a száma, akik nem versenyeznek, és mégis kiválóan lőnek. Összességében e számok a vadász-társadalom talán 5 százalékát, ha kiadják.

Lényeges kérdés tehát, hogy mi van a másik 95 százalékkal. Felszínesen azt gondolhatnánk, hogy talán ők olyan talentummal megáldott emberek, akiknek nem szükséges gyakorolni!

A valóságban ez éppen ellenkezőleg van. A versenysportból jól ismert, hogy minél jobb valaki valamiben, annál többet kell az adott dologgal foglalkoznia azért, hogy fejlődni tudjon, vagy magas szinten maradjon. Miként fordulhat elő mégis, hogy egy vaddisznóhajtáson sokszor 5-6 lövést tesznek minden terítékre hozott vadra, ami mellett a sebzése száma is magas?

A képzéseinken részt vevő emberek közötti felmérések egyik leglényegesebb megállapítása az volt, hogy korábban azt gondolták magukról, jól tudnak lőni. (Megint a 20 százalékos gondolkodás!) Sokan közülünk hajlamosak tehát arra, hogy a maguk helyzetét túlságosan is „optimistán” vegyék figyelembe. A számok segíthetnek bennünket abban, hogy a változás iránti igény fogalmazódjék meg bennünk, hogy elinduljon a minőségben elkötelezett gondolkodás.

A vadászaton a vadászszívnek nagy megnyugvást jelent a biztonságos, pontos, szép lövés. A lökészség – amely ehhez kell – nem áll másból, mint tökéletesre csiszolt lötechnikából és éles, ám nyugodt reagálásból. Ezeket persze máról holnapra megszerezni nem lehet.

A változás azzal kezdődik, hogy valaki meg akarja ismerni, mit kellene gyakorolnia. Ha oktatóként felteszem a „jól lövő” tanítványoknak a legegyszerűbb kérdést, miként kell a puskát helyesen megfogni, akkor tízből kilencen sem elmagyarázni, sem megmutatni nem tudják. Hasonló a helyzet a másik lötechnikai alappal, az eszköz lendítésével kapcsolatban is! A lösportban a gyakorlás nem más, mint egy felfedezőutazás, amelyet a tudatlanság hamar zátonyra futtathat.

Profi lőoktatóként a lőtéren azt látom, hogy a sporttársak időről időre ugyanazokkal az alapproblémákkal küszködnek, úgymint: a puska fogása, a beállítás, a nem passzoló puska, a lendítés vagy a szemdominancia. Néha csak egyet kell kijavítanom ezek közül, ám többször ezek kombinációját. Sajnos a legtöbb vadásztársunknak – legyenek a gyakorlásra bármennyire elszántak is – nincs elegendő ismerete a hatékony lötechnikáról. Mi történik akkor, ha néhány vadat hoztunk terítékre, és máris egy újabb doboz patron

kell megbontanunk? A rendkívül szerény teljesítmény mögött minden esetben tehát valamilyen alapvető hiba rejtőzik.

Általánosságban a lösportok mindegyike – így a vadászlösport is – az „ész” sportja. Magas szinten való műveléséhez nem kell valamiféle bonyolult mozgássort végrehajtanunk, de azt a „keveset” viszont pontosan. A jó sörétlövés (a futó vad lövése is) a koncentrált látás, a jó ritmus és a „puhán” végrehajtott mozdulatsor triádjára épül. Az alapok közül a méretre agyazás és a szemdominancia pontos meghatározása, annak a középkorú lövőknél bekövetkező esetleges változása sokkal fontosabb dolog, mint azt a legtöbben gondolják.

A mindennapi életünkben szükségessé vált tudatos kontrollt sokunknak nehezebbre esik lecserélni az ösztöneinkbe vetett hitre. Majd mindent

tó, de egy bizonyos fokig segíthető a látás és az ahhoz kapcsolódó érzékelés által. A lövés során működő izmokhoz vezető idegpályák bejáratása éppúgy szükséges, mint a fejünkben lévő „adatbank” kialakítása. Hiányában a folyamat feszült, a vadra élesített fókusz elvándorol a célgömbre vagy a vad és a célgömb közötti térbe, és ekkor a hibázás „garantált”. A mozdulat kapkodó, mert ekkor úgy érezzük, hogy idővesztésben szenvedünk. Ha ekkor újabb technikai hibát vétünk – például a fejünket is elemeljük a tusról –, a lövés mögé és fölé megy.

A jó lövés az elme és a test különleges állapotát követeli. Relaxálnak kell lennünk (például azért, hogy az izmok pontosan működjenek), de ugyanakkor nagyon ébernek! Ebben az erősen koncentrált állapotban tudjuk csak minden erőnket a lövés érdekében mozgósítani, kirekesztve min-

ba vesszük a biztosan általunk elejtett madarak számát, és azt összehasonlítjuk az ellőtt patronmennyiséggel, meglepődve tapasztalhatjuk az 1:3-as arányt. Ez persze nem a röptető-„volier” sarkánál felállított lőállásban leadott, kövérre hízott, farkatlan, nehézkesen repülő madarak lepufogatására vonatkozik... Ilyenkor kár lövést leadni, az efféle vadászatokról pedig szerencsésebb távol maradni. Széchenyi Zsigmond üzenete szerint, egy jó társaságban az ilyen madárra lövést tevőre úgy tekintenek, mint akinek véletlenül sült el a puska a kezében!

Azt se felejtjük el, hogy az évszázadok során mindig is híresek voltunk a lőtudományunkról. A mai fiatal, magyar nemzedékből is néhányan a világ elit sörét- és golyólovóinak az élvonalába tudták felküzdeni magukat. Ám ne feledjük: egy közösen eltöltött remek nap után, annak ered-

A PONTOS SÖRÉTLÖVÉS
A KONCENTRÁLT LÁTÁS, A JÓ RITMUS
ÉS A „PUHÁN” VÉGREHAJTOTT
MOZDULATSOR TRIÁDJÁRA ÉPÜL

IFJ. BÓTA ISTVÁN

mérni akarunk! Vajon hányszor tudnánk egy felénk dobott labdát elkapni, ha kezünk helyzetét minduntalan kontrollálni akarnánk? Hasonlóan, a sörétlövés esetében, egy bizonyos tréningmennyiség után elérkezünk egy ponthoz, ahol hagynunk kell az ösztöneinket dominálni. A sörétlövés (és a futó vad lövése) esetében is sokan elbizonytalanodnak ezen a ponton, a belsőnkben rejtőző „tudatalattit”, az ösztönösen jól működő rendszert kapcsolva ki ezáltal. Ha a labda elkapásánál jól működik, miért ne működne jól a dolog a sörétlövés esetében is? Bármely sportnak a gyakorlása, amely valamilyen koordinációt igényel, kifejleszti a belső érzékelést. Ez a tudatos gondolkodásunk által nem befolyásolha-

denféle zavaró tényezőt, legyen az rossz belső gondolat vagy bármiféle külső hatás. Ezeket elgondolkodva, kanyarodjunk vissza a bevezető alapkérdéséhez: milyen jó lövők vagyunk? Milyen százalékra van esélyünk?

Robert Churchill – a híres puska- és nem kevésbé híres lövő – 1955-ben az alábbiakat írta: „Hallottam olyan lövőről, aki 80 százalékos átlagos találati aránnyal dicsekedett a fácánok lövése során. Ha így lett volna, a világ egyik legjobb lövője lett volna.” Ha a nap végén, amikor a barátaink gratulálnak a jó lövéseinket látván, és mi őszintén szám-

ménye is közös! A vadászat nem versenysport, ahol ma már egyre inkább csak az elért számok a fontosak. Pont, hogy éppen ellenkezőleg! Egy jó társaságban a saját teljesítményéről senki sem fog „nyilatkozni” – a számokat legfeljebb a saját naplójában sorolja fel az ember okulásul és emlékül –, de mindenki észreveszi és elismeri a másik hozzáértését és szép lövéseit. És ha ez így van, akkor

nem kell döbbenet pislognunk, ha egy „klubfoglalkozáson” valamely vadásztársunk egy világ-bajnokot is megszégyenítő saját teljesítménnyel dicsekszik.

A JÓ LÖVÉS AZ ELME
ÉS A TEST KÜLÖNLEGES
ÁLLAPOTÁT KÖVETELI
A PUSKAFORGATÓTÓL